

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΜΑΪΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΤΑ ΣΥΜΑΪΚΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ Α΄

ΑΘΗΝΑΙ
1972

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ Σύμη, μία ἀπὸ τὶς μικρότερες νότιες Σποράδες, ἡ ἀρχαία Μεταπον-
τις καὶ Αἴγλη μὲ βασιλιά τὸ Νιρέα, (ὁς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἰλιον ἦλθεν τῶν
ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα), ἔζησε, ὅπως καὶ οἱ ἄλλες ἀδελφές
τῆς τοῦ δωδεκανησιακοῦ συμπλέγματος, κάτω ἀπὸ ἀλλεπάλληλους κατακτη-
τές, περισσότερο ἀπὸ ἑξή αιῶνες. Στὴ μακρὰ αὐτὴ περίοδο τῆς δουλείας οἱ
κάτοικοί της ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν σθεναρὴ ἀντίσταση στοὺς κατὰ καιροὺς δυ-
νάστες τους καὶ ἀξιόλογα ἔργα κοινοτικῆς προβολῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύ-
ξεως.

Συγκεκριμένα, οἱ Συμαῖοι μὲ τὴν εὐστροφία τῶν πνευματικῶν καὶ κοινο-
τικῶν τους ὁδηγῶν πέτυχαν νὰ ἐξασφαλίσουν, ἀπὸ τοὺς Ἰωαννῖτες ἱππότες
πρῶτα καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους κατακτητὲς ἔπειτα, φορολογικὴ ἀτέλεια,
αὐτονομία καὶ αὐτοδιοίκηση. Καὶ οἱ εὐνοϊκὲς αὐτὲς οἰκονομικὲς καὶ διοικητι-
κὲς συνθήκες, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ φιλεργία τῶν Συμαίων ναυτίλων καὶ ἐμπό-
ρων, εἶχαν δημιουργήσει τὶς προϋποθέσεις, ποὺ ἐπέτρεψαν στοὺς κοινοτικούς
ταγοὺς τοῦ μικροῦ αὐτοῦ νησιοῦ νὰ ἐκτελέσουν ἔργα κοινοτικῆς ἀναπτύξεως,
νὰ καθιερώσουν θεσμοὺς κοινωνικῆς προνοίας καὶ νὰ ἰδρύνουν λαμπρὰ ἐκπαι-
δευτήρια.

Παράλληλα, μὲ τὴν ἀκαμπτη θέλησή τους νὰ παραμείνουν πιστοὶ στὶς
ἐθνικὲς καὶ θρησκευτικὲς μας παραδόσεις καὶ μὲ τοὺς σκληροὺς καὶ συνεχεῖς
ἀγῶνες τοὺς πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτή, ὅταν ἡ περίστασις τὸ ἀπαιτοῦσε, κα-
τώρθωσαν νὰ διατηρήσουν ἀλώβητη τὴν ἐθνικὴ μας γλώσσα, ἀμίαντη τὴν ὀρ-
θόδοξη πίστις τῶν πατέρων μας καὶ ἀναλλοίωτα τὰ ἥθη, τὰ ἔθιμα, τὶς παρα-
δόσεις καὶ τοὺς θρόλους τοῦ Γένους. Μὲ ἀποτέλεσμα νὰ εἶναι ἀταπόδεικτη
ἡ συνέχεια τῆς Φυλῆς καὶ στὸ πολυβασανισμένο αὐτὸ τμήμα τῆς Ἑλληνικῆς
Πατρίδας.

Ἐπὶ πλέον, ἔχουν νὰ παροσιάσουν ἀξιόλογους τίτλους συμμετοχῆς σὲ
ὅλους τοὺς ἐθνικοὺς μας ἀγῶνες. Οἱ θυσίαι τῶν Συμαίων, σὲ κάθε ἐθνικὸ
προσκλητήριον, μαρτυροῦν τοῦ λόγου τὸ ἀληθές.

Με ὅλα αὐτὰ τὰ ὥραϊα καὶ τὰ ἐγγυὰ ἔχουν ἀσχοληθῇ πολλοὶ ἀκατα-
πόννητοι μελετητὲς τῆς ἱστορίας, τῆς γλώσσας καὶ τῆς λαογραφίας τοῦ νησιοῦ
μας καὶ ἔχουν παρουσιάσει πολλὰς σχετικὰς μονογραφίας καὶ ἄλλες γενικὲς
καὶ εἰδικὲς μελέτες. Μνημονεύω τὸ Ἀντισθένη Χαβιαρῶ, τὸ Μιχαὴλ Γρηγο-
ρόπουλο, τὸ Μιχαὴλ Βολονάκη, τὸ Γεωργίον Οἰκονομόν, τὸ Νικήτα Χαβιαρῶ,
τὸν Παπα-Σωτήρη Καραϊσκάκη, γιὰ τὰ περὶ τῶν νεκρῶν τῶν
τελευταίων δεκαετιῶν. Παράπαντα τὸ πρῶτον ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ εὐρύ,
ἀνεξερευνήτο καὶ ἐλεύθερο γιὰ συγκέντρωση καὶ προβολὴ τοῦ ἱστορικοῦ,
γλωσσικοῦ καὶ λαογραφικοῦ μας θησαυροῦ. Καὶ ὁ προγονικὸς αὐτὸς θησαυρὸς
ἐπιβάλλεται νὰ διασωθῇ, ὅσο εἶναι ἀκόμη καιρὸς, γιὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ ἱστορι-
κὴ μνήμη, παλαιότερη καὶ νεώτερη, καὶ νὰ συντηρηθῇ ἡ παράδοσις μετὰ ὅλα τὰ
γνωρίσματα τοῦ λαϊκοῦ μας βίου.

Τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν ἀνέλαβε ἡ Ἐπιτροπὴ Συμαϊκῶν Ἐκδόσεων μετὰ τὴν
«Συμαϊκὴ Βιβλιοθήκη», πὺν ὁ δευτέρος τῆς τόμος ἔχει κυκλοφορήσει πρὶν
ἀπὸ ἓνα χρόνον, καὶ μετὰ «Τὰ Συμαϊκά», τὴν περιοδικὴν ἔκδοσιν, τῆς ὁποίας τὸν
πρῶτον τόμον παραδίδομε τώρα στὴν κυκλοφορίαν. Ἄν ἡ προσπάθειά μας
βρίσκειται στὸ δρόμον τῆς ἐπιτυχίας, θὰ τὸ κρῖνουν οἱ ἀναγνώστες μας. Ἐμεῖς
θὰ σημειώσωμε κάτι ἄλλο.

Γιὰ τὴν συγκέντρωση τῆς ὕλης τοῦ πρώτου αὐτοῦ τόμου «Τῶν Συμαϊ-
κῶν» ἀπευθυνθήκαμε, ὅπως ἦταν εὐλόγον, σὲ καταξιωμένους ἐπιστήμονες,
Συμαίους καὶ ἄλλους Δωδεκανησίους. Ὅμως δὲν ἀγνοήσαμε καὶ τοὺς νέους,
αὐτοὺς πὺν δὲν εἶχαν ἀκόμη ἐμφανισθῇ στὸ στίβον τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἔρευ-
νας. Γιατὶ ξεκινήσαμε μετὰ τὴ σκέψη πὺς «Τὰ Συμαϊκά» ἔπρεπε νὰ γίνον-
ται φυτώριον γιὰ νέους ἐρευνήτας καὶ μελετητὰς τῆς τοπικῆς μας ζωῆς, πὺν νὰ
διαδεχθῶν τοὺς παλαιότερους συμπατριῶτες μας στὸ ὥραϊον καὶ εὐγενικὸν ἔρ-
γον τῆς πνευματικῆς προσφορᾶς πρὸς τὴ γενέτειραν.

Κεντρίσαμε λοιπὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν νέων Συμαίων ἐπιστημόνων γιὰ
τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ νησιοῦ μας καὶ γιὰ καθεστὶ, πὺν ἔχει σχέση μετὰ
τὸν πνευματικὸν καὶ τὸν ὕλικόν του πολιτισμόν· καὶ τώρα τοὺς ἀνοίγομε τίς σε-
λίδες «Τῶν Συμαϊκῶν», γιὰ νὰ δημοσιεύσουν τὰ συμπεράσματα τῶν μελετῶν
καὶ τῶν ἐρευνῶν τους. Καὶ ἡ συγκομιδὴ πρέπει, νομίζω, νὰ θεωρηθῇ ἱκανο-
ποιητικὴ.

Ἐπὶ πλέον, νομίσσαμε χρὸς νὰ φέρωμε στὸ φῶς συλλογὰς γλωσσικοῦ καὶ
λαογραφικοῦ ὕλικου ἢ ἱστορικὰ καὶ ἄλλα μελετήματα παλαιότερων συμπα-
τριωτῶν μας, πὺν ἔμεναν ἀπὸ καιρὸ ἀδημοσίευτα. Ἔτσι στὸν πρῶτον αὐτὸν
τόμον «Τῶν Συμαϊκῶν» ὁ ἀναγνώστης θὰ παρακολουθήσῃ τὴν περιγραφὴν συ-
μαϊκῆς οἰκίας, ἢ ὁποία ἀποτελεῖ τμηματικὴν συλλογὴν ὕλικου, πὺν εἶχε ὑποβληθῇ
στὰ 1891 στὸ γλωσσικὸν διαγωνισμὸν τοῦ Συλλόγου «Κοραῆς», καθὼς καὶ τὸ
ἱστορικὸν μελετήμα γιὰ τὸν τρόπο διοικήσεως τῆς Δημογεροντίας Σύμης στὰ
χρόνια τῆς δουλείας.

Πρὶν κλείσωμε τίς λίγες αὐτὲς προλογικὰς γραμμῆς, θεωροῦμε ὑποχρέω-
ση νὰ εὐχαριστήσωμε ὅλους ὅσους μὲ τὰ ἐνθαρρυντικὰ τους λόγια, γιὰ τοὺς
δύο πρώτους τόμους τῆς «Συμαϊκῆς Βιβλιοθήκης», ἐδραίωσαν τὴν ἀπόφασή
μας νὰ προχωρήσωμε στὴν ἔκδοση καὶ «Τῶν Συμαϊκῶν». Εὐχαριστοῦμε ἐπί-
σης τὸ πλῆθος τῶν συμπατριωτῶν μας, ποὺ μὲ τὴν οἰκονομική τους ἐνίσχυση
συνετέλεσαν, ὥστε ἡ Ἐπιτροπὴ Συμαϊκῶν Ἐκδόσεων νὰ ἐπιδοθῇ στὸ ἔργο
τῆς ἀπερίσπαστη ἀπὸ οἰκονομικὰς φροντίδες.

Τέλος σημειώνομε πὼς τὴν προσπάθειά μας αὐτὴ τὴ θεωροῦμε ὄχι μόνο
προσφορὰ στὴν ἐπιστήμη ἀλλὰ καὶ χρέος πρὸς τοὺς προγόνους μας γιὰ τὴν
πολύτιμη κληρονομιά ποὺ μᾶς ἀφῆκαν. Ἐπὶ πλέον, τὴ θεωροῦμε συνέχεια
τῶν ἀγώνων, τοὺς ὁποίους ἐκεῖνοι, μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους Δωδεκανησίους, εἶχαν
διεξαγάγει ἐναντίον τῶν κατὰ καιροὺς ἀδίστακτων καὶ ἀνελέητων κατακτητῶν
μας, ὥστε νὰ βρεθοῦμε ἐμεῖς σὲ θέση νὰ συμβάλωμε ἀποτελεσματικὰ στὴν ἀπο-
τίναξη τοῦ δυσβάστακτου ζυγοῦ καὶ νὰ ἔχωμε τὸ μέγα προνόμιο νὰ χαιρώμα-
στε τὴν πατρίδα μας, μαζὶ μὲ τίς ἄλλες ὁμότυχες ἀδελφές τῆς, ἐνσωματωμένη
στὸν ἔθνικό μας κορμό.

Ἀλέξανδρος Σ. Καρανικόλας

